

Sygn. akt XII Ga 707/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział XII Gospodarczy – Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący- Sędzia: SO Bożena Cincio-Podbiera (spr.)

Sędzia: SO Marta Kowalska

Sędzia: SR del. Grzegorz Dyrga

Protokolant: st.sekr.sądowy Ewa Janas

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2015 roku w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa W. S., K. N. i J. P.

przeciwko (...)Spółce Akcyjnej w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji wniesionej przez powodów

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie

z dnia 8 sierpnia 2014 r., sygn. akt V GC 2836/13/S

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu brzmienie: „pozbawia wykonalności w stosunku do powodów J. P., K. N. i W. S. tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu Wydział V Gospodarczy z dnia 31 marca 2009 roku, wydanego przeciwko (...) N., P., (...) spółce jawnej w K. w sprawie sygn. akt V GNc 768/09, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną na rzecz (...) S.A. w W. postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu Wydział V Gospodarczy z dnia 24 lutego 2011 r. w sprawie sygn. akt V GCo 385/10 wraz z postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu Wydział V Gospodarczy z dnia 19 września 2012 r. w sprawie sygn. V GCo 239/12, w części ponad kwotę 4.582,16 zł (cztery tysiące pięćset osiemdziesiąt dwa złote szesnaście groszy), oddalając dalej idące powództwo”;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 478,00 zł (czteryście siedemdziesiąt osiem złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt XII Ga 707/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 22 kwietnia 2015 r.

Powodowie J. P., K. N. i W. S. w pozwie skierowanym przeciwko (...)S.A. w W. wniesli o pozbawienie tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu Wydział V

Gospodarczy dnia 31.03.2009 r. przeciwko (...) N., P., (...) spółce jawnej w K. w sprawie V GNc 768/09, z klauzulą wykonalności nadaną na rzecz (...)S.A. w W. postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu Wydział V Gospodarczy z dnia 24.02.2011 r. w sprawie V GCo 385/10, a następnie z klauzulą wykonalności nadaną przeciwko J. P., K. N. i W. S. jako współnikom spółki jawnej postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu Wydział V Gospodarczy z dnia 19.09.2012 r. w sprawie V GCo 239/12. Powodowie wnieśli także o zasądzenie na ich rzecz od strony pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, iż na podstawie ww. nakazu zapłaty została zasądzona na rzecz (...) S.A. w B. od (...) N., P., (...) spółki jawnej w K. kwota 43.741,53 zł wraz z odsetkami od kwoty: 43.540,18 zł od dnia 26.05.2008 r. i od kwoty 201,35 zł od dnia 5.03.2009 r. Ubezpieczyciel spółki (...) S.A., tj. strona pozwana, wypłaciła ubezpieczającemu kwotę 39.186,16 zł. Kwotę główną z nakazu zapłaty spółka (...) zapłaciła w dniu 9.07.2009 r. dwoma przelewami, łącznie 43.540,18 zł. Wobec zapłaty przez powodów, ubezpieczający zwrócił pozwanej spółce kwotę 30.249,97 zł w 2009 r., po odliczeniu poniesionych kosztów w łącznej kwocie 8.936,18 zł. Pomimo zapłaty przez powodów, pozwana spółka uzyskała klauzulę wykonalności przeciwko powodom do kwoty 39.186,16 zł z odsetkami od dnia 19.06.2009 r. Powodowie podnieśli, że polisa ubezpieczeniowa nie obejmowała odsetek i kosztów sądowych, odliczonych przez (...) S.A. przy zwrocie, zatem strona pozwana nie jest uprawniona do dochodzenia od powodów tych należności. Ponadto strona pozwana wypłaciła ubezpieczającemu kwotę niższą niż kwota należności głównej, zapłacona przez powodów. Zdaniem powodów nie doszło do skutecznego przejścia obowiązku oraz nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło, albowiem należność główna została przez powodów zapłacona (art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.).

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazała, iż uzyskała tytuł wykonawczy przeciwko powodom w oparciu o oświadczenie o przejściu wierzytelności (art. 828 § 1 k.c.). Zarzuciła, że nie jest sprawą ubezpieczyciela, jak ubezpieczający zaliczył wpłaty od powodów, a strona pozwana zaliczyła przekazany zwrot odszkodowania na należność główną.

W piśmie procesowym z dnia 1.04.2014 r. powodowie zakwestionowali ważność oświadczenia o przejściu wierzytelności, zarzucając, że polisa obejmowała tylko należność główną, więc (...) S.A. nie ma prawa zaliczać kwoty otrzymanego odszkodowania na nic innego, a w tej relacji nie ma zastosowania art. 451 § 1 k.c. Po otrzymaniu zapłaty od powodów ubezpieczający winien zwrócić pozwanej spółce całe otrzymane nienależnie ubezpieczenie. Jeśli tego nie dokonał, to ubezpieczyciel powinien od niego dochodzić niezwróconej różnicy. Strona pozwana nie ma w stosunku do powodów żadnego skutecznego regresu.

Wyrokiem wydanym dnia 8 sierpnia 2014 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie pozbawił wykonalności w stosunku do powodów J. P., K. N. i W. S. tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu Wydział V Gospodarczy dnia 31 marca 2009 r. wydanego przeciwko (...) N., P., (...) spółce jawnej w K. w sprawie sygn. akt V GNc 768/09, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną na rzecz (...)S.A. w W. postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu Wydział V Gospodarczy z dnia 24 lutego 2011 r. w sprawie V GCo 385/10 wraz z postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu Wydział V Gospodarczy z dnia 19 września 2012 r. w sprawie V GCo 239/12, w części ponad kwotę 4.582,16 zł wraz z odsetkami ustawowymi od tej kwoty od dnia 19 czerwca 2009 r. do dnia zapłaty (pkt I), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt II) oraz zasądził od strony pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 2.500,44 zł tytułem kosztów procesu (pkt III).

Bezsporne w sprawie było, że J. P., K. N. i W. S. byli (...) spółki jawnej (...), P., S. - Spółka jawna. Podmiot ten uległ prawomocnemu wykreśleniu z KRS z dniem 23.06.2010 r. Spółka (...) zakupiła u (...) S.A. artykuły spożywcze, za które nie zapłaciła w terminie ceny 43.540,18 zł. (...) S.A. dokonała na dzień 4.03.2009 r. kapitalizacji należnych mu odsetek w wysokości 201,35 zł. Pozwem z dnia 4.03.2009 r. (...) S.A. domagała się od spółki (...) zapłaty kwoty 43.741,53 zł wraz z odsetkami od kwoty: 43.540,18 zł od dnia 26.05.2008 r. i od kwoty 201,35 zł od dnia

5.03.2009 r. oraz kosztów procesu. Nakazem zapłaty z dnia 31.03.2009 r. w sprawie V GNc 768/09 Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu Wydział V Gospodarczy nakazał (...) N., P., (...) Spółka Jawna w K., aby zapłaciła (...) S.A. kwotę 43.741,53 zł wraz z odsetkami od kwoty: 43.540,18 zł od dnia 26.05.2008 r. i od kwoty 201,35 zł od dnia 5.03.2009 r. oraz kwotę 2.964,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 2.400,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W dniu 19.06.2009 r. (...)S.A. wypłaciło (...) S.A. kwotę 39.186,16 zł tytułem odszkodowania na umowy ubezpieczenia ryzyka kredytu kupieckiego (polisa nr (...) z dnia 5.09.2008 r.), wypłata odszkodowania dotyczyła niezapłaconych należności (...) sp. j. W dniu 9.07.2009 r. spółka (...) dokonała dwóch przelewów na konto (...) S.A. w kwotach po 21.770,09 zł - łącznie 43.540,18 zł. W dniu 26.09.2009 r. (...) S.A. zwróciła (...)S.A. kwotę 30.249,97 zł. Wnioskiem z dnia 19.11.2010 r. (...)S.A. wniosła do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu Wydziału IV Gospodarczego o nadanie ww. nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności na kwotę 39.186,16 zł z odsetkami od dnia 19.06.2009 roku do dnia zapłaty. Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu Wydział V Gospodarczy z dnia 24.02.2011 r. w sprawie V GCo 385/10, nadano ww. nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności na rzecz (...) S.A. do kwoty 39.186,16 zł z odsetkami od dnia 19.06.2009 roku do dnia zapłaty. Postanowieniem z dnia 22.03.2012 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Chrzanowie umorzył postępowanie egzekucyjne wobec spółki (...) z urzędu, stwierdzając, iż jest oczywiste, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych. Wnioskiem z dnia 2.08.2012 r. (...)S.A. wniosła do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu Wydziału V Gospodarczego o nadanie ww. nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności przeciw (...) spółki (...): K. N., J. P., W. S. w związku z bezskuteczną egzekucją z majątku spółki. Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu Wydział V Gospodarczy z dnia 19.09.2012 r. w sprawie V GCo 239/12, nadano ww. nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności przeciwko K. N., J. P., W. S. - wspólnikom (...) N., P., (...) Spółka jawna w K. - na rzecz (...) S.A. W dniu 3.12.2012 r. (...)S.A. wniosło do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Chrzanowie wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko K. N., J. P., W. S. na podstawie ww. tytułu wykonawczego co do kwoty 8.936,18 zł z odsetkami od dnia 19.06.2009 r. do dnia zapłaty.

W oparciu o dowody z dokumentów Sąd Rejonowy ustalił, że (...) S.A. oraz (...) S.A. były stronami umowy ubezpieczenia ryzyka kredytu kupieckiego (polisa nr (...) z dnia 5.09.2008), obowiązującej w okresie od 1.09.2008 roku do 31.08.2009 r. oraz 1.09.2009 r. do 31.08.2010 r. Ubezpieczyciel zobowiązywał się do wypłaty ubezpieczającemu odszkodowania, jeżeli ubezpieczający nie otrzyma płatności z tytułu sprzedaży towarów lub usług w wyniku prawnie potwierdzonej bądź faktycznej niewypłacalności klienta (również § 2 ust. 1 ogólnych warunków ubezpieczenia). Ogólnie warunki ubezpieczenia przewidywały w § 8 ust. 4, że windykacja sądowa ubezpieczonych należności może być prowadzona tylko w porozumieniu i po uprzednim uzgodnieniu jej kosztów z ubezpieczycielem. Był to warunek nabycia przez ubezpieczającego prawa do zwrotu od ubezpieczyciela poniesionych kosztów windykacji sądowej. (...) S.A. oraz (...)S.A. sporządziły oświadczenie o przejściu wierzytelności na ubezpieczyciela na podstawie art. 828 § 1 k.c., dotyczące wierzytelności w wysokości 39.186,16 zł, wynikającej z nakazu zapłaty z dnia 31.03.2009 r. (podpisane w dniach 29.06.2010 r. oraz 15.11.2010 r.). Wypłacona ubezpieczającemu kwota 39.186,16 zł stanowiła kwotę różnicy między kwotą pośrednią 43.540,18 zł (kwotą szkody) i kwotą udziału własnego 4.354,02 zł. Mailem z dnia 14.02.2013 roku (...)S.A. poinformowała powodów, iż (...) S.A. zwróciło jej kwotę 30.249,97 zł w 2009 r., po zapłacie przez powodów i po odliczeniu swoich kwot kosztów, które spółka poniosła: 564,00 zł - koszty sądowe, 2.400,00 zł - koszty zastępstwa procesowego, 201,35 zł - odsetki na dzień złożenia pozwu, 5.770,83 zł - odsetki.

Mając za podstawę tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy stwierdził, że powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie. Sąd wskazał, że nakaz zapłaty z dnia 31 marca 2009 r. uprawomocnił się przed dokonaniem przez powodów przelewu w dniu 9.07.2009 r., a zatem w dniu tego zdarzenia istniał już tytuł egzekucyjny i możliwe jest powoływanie się na treść art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd wskazał także, że na mocy art. 828 § 1 k.c. strona pozwana zyskała roszczenie wobec powodów z tytułu ich odpowiedzialności za szkodę, przy czym wysokość tego roszczenia nie pokrywała się z wysokością wypłaconego odszkodowania, gdyż ubezpieczająca spółka nieprawidłowo obliczyła kwotę, która miała zostać jej zwrócona. Sąd wyjaśnił, że powodowie winni byli na podstawie przedmiotowego nakazu zapłaty przekazać (...) S.A. kwotę 43.741,53 zł plus odsetki (5.770,83 zł) i koszty procesu (565 zł i 2.400 zł), a zatem kwotę wyższą niż finalnie przelane na konto spółki 43.540,18 zł. Z mocy art. 451 § 1 k.c. wpłaconą należność spółka mogła zaliczyć na odsetki skapitalizowane (201,35 zł), pozostałe odsetki (5.770,83 zł) i koszty (565 zł i 2.400 zł) - w łącznej

wysokości 8.936,18 zł. Skoro zaliczono skapitalizowane odsetki, to pozostała należność główna w kwocie 43.540,18 zł (43.741,53 zł - 201,35 zł). Po odliczeniu należności ubocznych od wpłaconej kwoty pozostawało 34.604 zł (43.540,18 zł - 8.936,18 zł), które winny zostać przez spółkę zaliczone na poczet należności głównej. Po takim zaliczeniu pozostawało do zapłaty tytułem należności głównej 8.936,18 zł (przekraczające tę kwotę należności wynikające z nakazu zapłaty zostały pokryte przez wpłatę powodów). Tyle powodowie pozostawali wciąż winni spółce (...) S.A.

Analizując umowę ubezpieczenia łączącą stronę pozwaną z (...) S.A. Sąd wskazał, iż polisa obejmowała należność główną, tj. należność z tytułu sprzedaży towarów lub usług. Koszty windykacji sądowej mogły być doliczone do należności głównej jedynie w warunkach z § 8 ust. 4 ogólnych warunków ubezpieczenia, które jednak w przedmiotowej sprawie nie zachodziły. Ubezpieczyciel wypłacał więc ubezpieczającemu odszkodowanie w zakresie nieprzekraczającym należności głównej (w tym przypadku w kwocie niższej od całkowitej kwoty należności) i w takim też zakresie przysługiwał mu regres względem powodów. Powyższą interpretację zapisów umowy potwierdza, w ocenie Sądu I instancji, pismo strony pozwanej z dnia 20.03.2009 r., w którym jako kwotę bazową odszkodowania ("kwota pośrednia") wskazano kwotę należności głównej 43.540,18 zł. Wpływu na zakres odszkodowania nie ma, w ocenie Sądu Rejonowego, okoliczność, iż ubezpieczająca spółka dokonała zaliczenia otrzymanych kwot zgodnie z art. 451 § 1 k.c. Zaliczenie to nie wynikało bowiem ze stosunku ubezpieczenia i nie było ograniczone jego przedmiotem. Ubezpieczający miał zwrócić ubezpieczycielowi tę kwotę, którą uzyskał od dłużnika na poczet należności głównej. Jest to kwota pozostała po dokonanych zaliczeniach. Skoro ubezpieczyciel tytułem odszkodowania wypłacił spółce 39.186,16 zł, a zatem kwotę mniejszą od należności głównej 43.741,53 zł i spółka otrzymała od powodów 34.604 zł na poczet należności głównej, a zatem o 8.936,18 zł mniej niż powinna, to nie oznacza jednak, iż o tyle mniej powinna zwrócić ubezpieczycielowi. Wszak od ubezpieczyciela otrzymała 39.186,16 zł, a różnica tej kwoty i otrzymanej od powodów kwoty 34.604,00 zł wynosi 4.582,16 zł. W sytuacji, gdy ubezpieczenie nie pokrywało całości szkody, spółka winna więc zwrócić ubezpieczycielowi tyle ile otrzymała od powodów, tj. 34.604 zł. Pozostałej kwoty 4.582,16 zł, o jaką ubezpieczyciel pozostaje zubożony wskutek wypłaconego odszkodowania, (...)S.A. może dochodzić od powodów na podstawie uzyskanego tytułu wykonawczego. Natomiast brakującej różnicy między kwotami 34.604 zł oraz 30.249,97 zł (kwota zwrócona przez ubezpieczającą spółkę) (...)S.A. winno dochodzić od (...) S.A., która była zobowiązana do jej zwrotu, ale nie uczyniła tego w pełnej wysokości. Czym innym jest bowiem uprawnienie pierwotnego wierzyciela tu: (...) S.A. do zaliczenia wpłaty od dłużnika zgodnie z art. 451 § 1 k.c. w pierwszej kolejności na poczet należności ubocznych, do czego wierzyciel był uprawniony, a czym innym kwestia rozliczeń z ubezpieczycielem z tytułu wypłaconego odszkodowania. Jeżeli w wyniku dokonanych rozliczeń na poczet należności głównej uzyskano od dłużnika kwotę 34.604 zł, a jednocześnie uzyskano od ubezpieczyciela odszkodowanie przekraczające tę kwotę, to taką kwotę (34.604 zł) należało zwrócić ubezpieczycielowi, a w pozostałym zakresie, tj. do wysokości wypłaconego odszkodowania ubezpieczycielowi przysługuje z art. 828 k.c. regres do zobowiązanego do zapłaty. W realiach niniejszej sprawy uprawnienie ubezpieczyciela potwierdzono nadto oświadczeniem o przejściu wierzytelności na ubezpieczyciela. Sąd wyjaśnił, że powodowie winni zwrócić stronie pozwanej kwotę 4.582,16 zł. Powodowie domagali się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego wystawionego przeciwko nim na kwotę 39.186,16 zł z odsetkami od dnia 19.06.2009 r. do dnia zapłaty. W konsekwencji na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. należało pozbawić przedmiotowy tytuł wykonawczy wykonalności w części ponad kwotę 4.582,16 zł z odsetkami od tej kwoty od dnia 19.06.2009 r. do dnia zapłaty - wobec wygaśnięcia zobowiązania w tej części. W pozostałym zakresie tj. co do kwoty 4.582,16 zł powództwo podlegało albowiem w tej części zobowiązanie powodów nie wygasło i przysługuje nadal stronie pozwanej.

O kosztach procesu orzekł Sąd na zasadzie art. 100 k.p.c., wskazując, że powodowie wygrali proces w 88% (4.582,16 zł z 39.186,16 zł to 12%), a ponieśli koszty w łącznej kwocie 3.171 zł (754 zł - opłata od pozwu, 51 zł - opłata skarbową od pełnomocnictwa, 2.400 zł - koszty zastępstwa procesowego). Strona pozwana poniosła koszty w sumie 2.417 zł (17 zł - opłata skarbową od pełnomocnictwa, 2.400 zł - koszty zastępstwa procesowego). Razem strony poniosły koszty 5.588 zł. Strona pozwana jako przegrywająca proces w 88%, powinna zatem ponieść koszty 4.917,44 zł, a powodowie jako wygrywający 670,56 zł.

Powodowie wnieśli apelację od wyroku z dnia 8 sierpnia 2014 r., zaskarżając go w zakresie pkt I oraz II i domagając się jego zmiany poprzez pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w zaskarżonej części poprzez wykreślenie z pkt I wyroku słów: „wraz z odsetkami ustawowymi od tej kwoty od dnia 19 czerwca 2009 r. do dnia zapłaty”, a nadto zasądzenia od strony pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego.

Zaskarżonemu wyrokowi powodowie zarzucili:

- naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 k.p.c. przez bezpodstawne i nieudowodnione przyjęcie, że w ramach regresu ubezpieczeniowego strona pozwana uzyskała w stosunku do powodów roszczenie o należności uboczne, tj. odsetki
- naruszenie prawa procesowego, a to art. 328 § 2 k.p.c. przez niewskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku na jakiej podstawie Sąd uznał, że na pozwaną przeszło w ramach regresu ubezpieczeniowego roszczenie o odsetki
- naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 828 § 1 k.c. i uznanie, że na mocy regresu ubezpieczeniowego przeszło na stronę pozwaną również roszczenie o odsetki liczone od dnia 19.06.2009 r. do dnia zapłaty

W uzasadnieniu apelacji powodowie podnieśli, że skoro Sąd ustalił, że z art. 828 § 1 k.c. oraz postanowień polisy ubezpieczeniowej wynika wprost, że polisa obejmowała jedynie należności główne, a nie obejmowała kosztów windykacji, to tym bardziej nie mogła obejmować kosztów ubocznych w postaci odsetek. Podkreślili apelujący, że w uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy dwukrotnie wskazał, że powodowie powinni zwrócić stronie pozwanej kwotę 4.582,16 zł, natomiast w wyrzeczeniu w pkt I wyroku dodał do tej kwoty „wraz z odsetkami ustawowymi od tej kwoty od dnia 19 czerwca 2009 r. do dnia zapłaty”, a zatem należności uboczne nie wynikające z polisy.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji jako bezzasadnej oraz zasądzenie na jej rzecz od powodów kosztów postępowania odwoławczego.

Stwierdziła strona pozwana, że Sąd Rejonowy rozróżnił odsetki należne od dnia wymagalności poszczególnych faktur, za które (...) SA nie otrzymała zapłaty oraz odsetki należne stronie pozwanej za okres od dnia wypłaty odszkodowania do dnia zaspokojenia przez powodów jej roszczenia. Stwierdziła strona pozwana, że w momencie zapłaty odszkodowania przeszło na nią prawo do żądania odsetek za zwłokę od dnia wypłaty odszkodowania, ponieważ powodowie nie spełnili świadczenia w dniu jego wymagalności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona.

Trafnie wywodzą apelujący, że w okolicznościach niniejszej sprawy nie było podstaw do nie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w zakresie odsetek od kwoty 4.582,16 zł. Sąd Rejonowy prawidłowo wyliczył kwotę zobowiązania powodów względem pozwanego (...)z tytułu regresu, jednakże sprzecznie z poczynionymi ustaleniami co do treści umowy ubezpieczenia przyjął istnienie po stronie powodów zobowiązania do zwrotu sumy regresowej z odsetkami.

Regulacja art. 828 § 1 k.c. nie może być bowiem stosowana w oderwaniu od okoliczności faktycznych przedmiotowej sprawy, polegających na tym, że (...) SA łączyła z pozwanym (...)SA umowa ubezpieczenia, której szczegółowe warunki określone zostały w polisie nr (...) z dnia 5.09.2008 r. W § 2 pkt 9.3 tejże polisy regulującym wyłączenia spod ochrony ubezpieczeniowej, zapisano, iż ochroną ubezpieczeniową nie są objęte „odsetki, kary umowne, odszkodowania, straty kursowe oraz koszty powstałe wskutek reklamacji dotyczących wad lub innych zarzutów ze strony klienta”. Wobec tego, zgodnie z zasadą, że nie można przenieść więcej praw niż samemu się posiada, nie mogła strona pozwana nabyć względem powodów roszczenia regresowego z odsetkami. Skoro w umowie ubezpieczenia strony przewidziały ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela, co przekładało się na rozmiar wypłaconego ubezpieczającemu

odszkodowania, to konsekwentnie należy to ograniczenie stosować i do powodów. Stosownie wszak do art. 828 § 1 zd. 1 k.c. jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Regres ubezpieczeniowy to jeden z przypadków wstąpienia w prawa zaspokojonego wierzyciela, o których mowa w art. 518 § 1 pkt 4 k.c. Przejście roszczenia na ubezpieczyciela następuje z mocy prawa - dzięki tej regulacji zapłata odszkodowania ubezpieczeniowego nie powoduje wygaśnięcia wierzytelności powstałej w wyniku wyrządzenia szkody ubezpieczonemu (mimo naprawienia szkody). W konsekwencji ubezpieczyciel przez fakt wypłaty odszkodowania nabywa to samo roszczenie, które przysługiwało ubezpieczonemu. Ubezpieczyciel nabywa wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty w rozumieniu art. 518 § 1 pkt 4 k.c., realizacja zatem nabytego prawa zakłada wykonywanie go na takich warunkach, na jakich ono przysługiwało poprzednikowi. Wobec tego roszczenie przechodzące na ubezpieczyciela jest zasadniczo tym samym roszczeniem, które przysługiwało poszkodowanemu wobec sprawcy szkody. W konsekwencji, wierzytelność przechodzi na ubezpieczyciela wraz z istniejącymi jej ograniczeniami (art. 513 k.c.). Z istoty roszczenia regresowego wynika, że nie może ono przekraczać roszczenia przysługującego poszkodowanemu wobec sprawcy szkody. Ubezpieczyciel ma bowiem tylko tyle uprawnień, ile przysługuje poszkodowanemu.

Okoliczność, że po wypłacie przez stronę pozwaną odszkodowania powodowie zapłacili (2 przelewami) (...) SA kwotę 43.540,81 zł i spółka ta dokonała zaliczeń stosownie do art. 451 § 1 k.c. nie zmienia w żaden sposób relacji z ubezpieczycielem. Zaliczenie wpłaconej przez powodów kwoty na poczet związanych z długiem należności ubocznych (odsetek i kosztów procesu) było uprawnieniem wierzycielskim tej spółki, niezależnym od stosunku ubezpieczeniowego i zakresu ubezpieczenia. Natomiast ubezpieczyciel stosownie do treści umowy ubezpieczenia mógł nabyć tylko roszczenie główne, bez roszczenia o odsetki. Sam zresztą Sąd Rejonowy ustalił, że polisa obejmowała należność główną i w takim zakresie przysługiwał ubezpieczycielowi regres względem powodów. Ewentualne roszczenie odsetkowe mogłoby powstać po stronie ubezpieczyciela gdyby wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 39.186,16 zł wypłaconej tytułem odszkodowania. Ponieważ pozwane(...)nie wzywało powodów do zapłaty kwoty regresowej (brak jest dowodów w procesie, by po przejściu z mocy prawa z dniem 19.06.2009 r., tj. z dniem wypłaty odszkodowania roszczenia regresowego ubezpieczyciel wzywał zobowiązanych o zapłatę), to nie ma podstaw do naliczania odsetek za opóźnienie. Odsetki bowiem, jak wyjaśniono powyżej, nie były przedmiotem regresu.

W tym zatem zakresie zaskarżony wyrok podlegał zmianie, o czym orzeczono jak w pkt I sentencji na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w pkt II sentencji na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. oraz § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 490). Na poniesione przez powodów koszty postępowania apelacyjnego złożyły się: opłata od apelacji w kwocie 178 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w stawce 300 zł.

S. ref. I inst. Katarzyna Szyska